

Bukovité

Buk lesní

Bukovité (Fagaceae) /čti fagáce/

1. Jen dřeviny.

2. Plod nažka v číšce.

Číška je zdřevnatělý obal plodu. Může být otevřená (u dubu), nebo uzavřená (u buku a kaštanovníku). Název "číška" je vytvořen dle číše, neboli poháru. Číška dubu opravdu připomíná vršek číše.

3. Větrosnubná květenství.

Květenství je soubor květů. Květy jsou jednopohlavné, to znamená, že mají buď jen samčí pohlavní orgány (tyčinky), nebo jen samičí pohlavní orgány (pestíky). Květy jsou opylovány větrem. Jinak tomu říkáme větrosnubnost, neboli odborně anemogamie (anemos = vítr). Květy jsou tedy nenápadně zbarvené, nevoní a nevytváří nektar, protože nemusí lákat různé zvířecí opylovače.

Buk lesní

Plody se lidově nazývají bukvice. Les z buků je tzv. bučina. V ČR rostou buky přirozeně v nadmořských výškách asi 400 až 900 metrů nad mořem.

Dub červený

Pochází ze Severní Ameriky. Běže se u nás pěstuje v parcích a lesích. Název je dán podle krásně červeného podzimního zbarvení listů.

Dub korkový

Pěstuje se hlavně ve Španělsku a Portugalsku kvůli korku. Kork naprosto běžně vyrábí i jiné rostliny, ale tak malé množství, že se to nevyplatí těžit. Kork se používá například na výrobu korkových zátek, podrážek pantoflí a podlahové krytiny.

Dub letní a zimní

Plody dubů se lidově nazývají žaludy. Les z dubů je tzv. doubrava. V ČR rostou duby přirozeně v nadmořských výškách asi 200 až 400 metrů nad mořem. Nadmořská výška centra Kutné Hory je asi 250 m. n. m. Znamená to tedy, že před příchodem člověka do Kutné Hory zde rostly listnaté lesy s převahou dubů. Dnes většinou v okolí našeho města vidíme jehličnaté smrkové lesy. Ty ale byly vysazeny člověkem kvůli rychlé výrobě dřeva, protože smrk rychle roste.

Kaštanovník jedlý

Pochází z oblastí kolem Středozemního moře. Běžně se u nás pěstuje. Nažky jsou pochoutkou, kterou známe pod názvem "jedlé kaštiny". Pozor – neplést kaštanovník (z čeledi bukovité) a jírovec – lidově kaštan - (z čeledi jírovcovité). Kaštanovník a kaštan mají podobný trnitý obal plodů. Kaštanovník má jednu výjimku. Na rozdíl od většiny bukovitých není opylován větrem, ale brž hmyzem. Kaštanovník roste na škoně zahradě Církevního gymnázia v blízkosti kaple.

Poznávání rostlin

Buk lesní

Plody – lidově bukvice – jsou v ostnitých pouzdrech, listy mají na krajích hustý porost jemných bílých chlupů (je to dobře vidět zvláště u mladých listů proti světlu).

Dub červený

Strom má listy nezaměnitelného a snadno rozeznatelného „dubového“ tvaru, ale laloky listu jsou na rozdíl od ostatních dubů špičaté a nikoliv zaoblené. Dub červený se tedy poznává ještě lépe než dub letní či zimní. Jméno dostal tento strom podle toho, že na podzim se listy vybarvují krásně do červena.

Dub letní

Spodek plochy listu je vykrojený, žaludy jsou na dlouhých stopkách.

Dub zimní

Spodek plochy listu je přitisklý k řapíku (to je „stopka“ listu), žaludy jsou přitisklé, přisedlé k větvičkám. Je dobré si zapamatovat tuto pomůcku – když je nám zima, tak se také schoulíme do bundy nebo pod peřinu. Dubu zimnímu „je také zima“ a tak spodek listové plochy i žaludy jsou schoulené, přitisklé k větvičkám.

Kaštanovník setý

Má obvykle 3 hnědé plody ve společném ostnitém obalu. Plody jsou ony „jedlé kaštiny“. Listy jsou na krajích zubaté. Pozor – nezaměňovat kaštanovník s jírovcem, kterému se lidově říká kaštan! Kaštanovník roste např. V rohu naší klášterní (školní) zahrady nebo před základní školou "Kamenná stezka" vedle chodníku.